

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2025 m. liepos–rugpjūčio mėn.

1. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Dėl procesinių teisių perėmimo byloje su tarptautiniu elementu

Aptariamoje byloje susiklostė situacija, kai ieškovas, kurio paskutinė gyvenamoji vieta buvo Pakistano Islamo Respublikoje (toliau – Pakistanas), kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydamas pripažinti sandorį negaliojančiu ir taikyti restituciją – grąžinti ieškovo įmonės akcijas ir įmonės turtą; alternatyviai prašė taikyti nepagrįsto praturtėjimo institutą. Mirus ieškovui, į teismą kreipėsi jo sutuoktinė, prašydama perimti ieškovo procesines teises.

Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LAPT) priminė, kad, spręsdamas dėl procesinių teisių perėmimo byloje su tarptautiniu elementu, bylą nagrinėjantis teismas: pirma, turi išspręsti taikytinos teisės klausimą; antra, jeigu nustatoma, kad byloje turi būti taikoma užsienio teisė, – nustatyti taikytinos užsienio teisės turinį; trečia, pagal taikytiną teisę nustatyti, ar galimas teisių perėmimas ginčo materialiajame santykiyje; ketvirta, pagal materialiujų teisių perėmimo galimybę spręsti dėl šalių procesinių teisių perėmimo arba bylos nutraukimo.

Tarp Lietuvos Respublikos ir Pakistano nėra sudarytos dvišalės ar daugiašalės tarptautinės sutarties, kurioje būtų reguliuojami teisiniai santykiai civilinėse bylose. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio

kodekso (toliau – CK) 1.62 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą tarptautinės privatinės teisės normą kitiems paveldėjimo santykiams, išskyrus susijusius su nekilnojamųjų daiktų paveldėjimu, taikoma valstybės, kurios teritorijoje buvo nuolatinė palikėjo gyvenamoji vieta jo mirties momentu, teisė. Nekilnojamojo daikto paveldėjimo santykiams taikoma nekilnojamojo daikto buvimo vietos valstybės teisė.

Pagal reiškiamus ieškinio reikalavimus galimo paveldėjimo objektas yra mirusio fizinio asmens pareikštas turtinis reikalavimas (turtinės teisės) dėl sandorio nugincijimo, reikalaujant gražinti įmonės akcijas ir įmonės turtą, arba alternatyvus turtinis reikalavimas – dėl nepagrįsto praturtėjimo. Įvertinęs nacionalinį teisinį reglamentavimą, LApT padarė išvadą, kad paveldėjimo ir teisių perėmimo ginčo materialiajame teisiniame santykiyje galimumo klausimai turi būti sprendžiami taikant Pakistano teisę, nes šios šalies teritorijoje buvo palikėjo paskutinė gyvenamoji vieta. Teismas turi pareigą surinkti duomenis ir nustatyti, ar pareiškėja įvykdė visus įstatyme nustatytus reikalavimus, kad galėtų perimti materialiąsias ir procesines mirusiojo turtines teises.

LApT pažymėjo, kad tais atvejais, kai Lietuvos Respublikos ir valstybės, kurios teisės turinį reikia nustatyti, nesieja joks bendradarbiavimas tarptautinių sutarčių pagrindu, teismas gali kreiptis į kompetentingą užsienio valstybės instituciją Lietuvos

Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 801–803 straipsniuose nustatyta tvarka dėl informacijos apie teisės turinį gavimo.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. liepos 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-515-407/2025](#)

Laikinių apsaugos priemonių taikymas autorių teisių ir gretutinių teisių gynimo byloje

LApT pažymėjo, kad pagal Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (toliau – ATGTĮ) 81 straipsnį ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos tik įsitikinus, kad ieškovas yra autorių teisių subjektas ir kad egzistuoja pakankamas pagrindas įtarti pažeidimą, galintį sukelti nepataisomą žalą. Be kita ko, teismai turi pasisakyti dėl šių priemonių taikymo skubos, kadangi šios kategorijos bylos, kuriose laikinosios apsaugos priemonės dažnai sutampa su ieškinio dalyku, lemia aplinkybę, kad taikomos laikinosios apsaugos priemonės labiau riboja atsakovo teises. Be to, toks reikalavimas įtvirtintas ATGTĮ 81 straipsnyje.

Aptariamoje byloje LApT panaikino pirmosios instancijos teismo nutartį, kuria buvo taikytos laikinosios apsaugos priemonės ginče dėl autorių teisių pažeidimo ir nesąžiningos konkurencijos. Pirmosios instancijos teismas neįvertino tokių

aplinkybių: ieškovo autorystė dėl programinės įrangos nebuvo įrodyta, atsakovai pateikė argumentus dėl bendro programos kūrimo bei esamų analogų rinkoje, todėl nebuvo pagrįsto pagrindo manyti, kad egzistuoja realus ir reikšmingas autorių teisių pažeidimo pavojus. LApT konstatavo, kad nagrinėjamu atveju laikinosios apsaugos priemonės nepagrįstai ribotų atsakovų teises, todėl jų taikymas negalimas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugpjūčio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-550-407/2025](#)

2. CIVILINĖ TEISĖ

Dėl galimybės susitarti dėl atsiskaitymo kriptovaliutomis

LApT nurodė, kad kriptoturtas (virtualioji valiuta) nėra pinigai ir valiuta, tačiau kriptoturtas gali būti laikomas kitu turtu.

Aptariamoje byloje šalys, sudarydamos sutartį, pripažino atsiskaitymą kriptoturtu teisėta atsiskaitymo priemone. LApT pažymėjo, kad susitarimas dėl sutarties dalyko ir kainos yra teisėtas. Tokios išvados nepaneigia apeliantų samprotavimai, kad susitarime kriptoturto vienetų skaičius bei vertė nenurodyti (nežinomi). Aplinkybė, kad dėl kryptožetonų vertės neprognozuojamumo ir nuolatinio kitimo šalys negalėjo žinoti kainos (pinigais, t. y. įprasta valiuta), nesudaro pagrindo nuspręsti, kad šalys nesusitarė dėl kainos. Dėl atsiskaitymo sąlygų susitarė abi šalys,

kurios yra verslininkai, todėl prisiėmė riziką tiek dėl projekto sėkmės, tiek atitinkamai ir dėl paslaugų kainos.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. liepos 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-268-577/2025](#)

Dėl žalos dydžio apskaičiavimo mirus išlaikytojui

Apskaičiuojant vieno išlaikytinio netekus maitintojo prarastas pajamas, taikoma formulė, pagal kurią mirusiojo buvusios pajamos dalijamos iš skaičiaus, gauto prie išlaikytinių skaičiaus pridėjus vieną (t. y. patį mirusįjį). Aptariamu atveju, kai išlaikytinė yra žuvusiojo sutuoktinė, žuvusiojo pajamos dalijamos iš dviejų.

Pagal CK 6.290 straipsnio 1 dalį socialinio draudimo išmokos, mokamos gyvybės atėmimo atvejais, yra įskaitomos į atlygintinos žalos dydį. Atsižvelgdamas į apskaičiuotą sutuoktinei tenkančią žuvusiojo pajamų dalį (544,67 Eur per mėnesį), LApT sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ieškovės negautos pajamos iki 2035 m., t. y. iki datos, kai ieškovės sutuoktinis būtų įgijęs teisę išeiti į senatvės pensiją, yra visiškai kompensuotos. Šios pajamos kompensuotos ieškovei gavus 78 432,10 Eur išmoką iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei 8 484 Eur atsakovės išmokėtą sumą pagal draudimo nuo nelaimingų atsitikimų sutartį.

Be to, vien statistinė gyvenimo trukmė savaime nėra pakankamas pagrindas priteisti žalos atlyginimą laikotarpiui po pensinio amžiaus, ypač kai kompensacija grindžiama žuvusiojo iki mirties gauto darbo užmokesčio dydžiu. Tokiu atveju būtina įvertinti konkrečias aplinkybes, leidžiančias pagrįstai manyti, kad žuvusysis būtų tęšęs darbą ir po pensinio amžiaus, gaudamas tokio paties ar panašaus dydžio pajamas.

Teisėjų kolegija taip pat priminė, kad pagal suformuotą kasacinio teismo praktiką laidotuvių dalyvių maitinimo išlaidos nėra laikomos būtinomis laidojimo išlaidomis ir nepriskirtinos prie ritualinių paslaugų.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. liepos 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-287-553/2025](#)

3. NEMOKUMO TEISĖ

Dėl restruktūrizavimo plano, kuriame nenurodytas vėliau patvirtintas kreditorės finansinis reikalavimas, patvirtinimo teisėtumo

LApT pažymėjo, kad vien aplinkybė, jog bendrovės restruktūrizavimo plane, patvirtintame iki kreditorės finansinio reikalavimo įsiteisėjusia nutartimi patvirtinimo, nenurodytas kreditorės finansinis reikalavimas, savaime nesudaro pagrindo daryti išvados, jog bendrovės restruktūrizavimo planas patvirtintas nepagrįstai, nes patvirtintas kreditorės

finansinis reikalavimas bus tenkinamas restruktūrizavimo plane numatytu grafiku proporcingai kaip ir kitų kreditorių finansiniai reikalavimai.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. liepos 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-617-567/2025](#)

Dėl kreditorių susirinkimo protokolo surašymo dienos ir įtakos kreditorių susirinkimo nutarimo apskundimui

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 55 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kreditorių susirinkimo ar kreditorių komiteto sprendimas gali būti skundžiamas nemokumo bylą nagrinėjančiam teismui per 14 dienų nuo dienos, kurią šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti asmenys sužinojo arba turėjo sužinoti apie jo priėmimą.

LApT pažymėjo, kad JANĮ nuostatos nereikalauja, jog kreditorių susirinkimo protokolas būtų surašytas kreditorių susirinkimo dieną, o kreditorių susirinkimo sprendimų įsigaliojimas nėra susietas su jų įforminimo, t. y. kreditorių susirinkimo protokolo surašymo ir pasirašymo, momentu. Taigi, LApT atmetė kaip nepagrįstą argumentą, kad JANĮ 55 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto termino pradžia sietina su susirinkimo protokolo gavimo diena.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. liepos 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-683-798/2025](#)

Dėl finansinio užstato gavėjo teisių nemokumo procese

LApT išaiškino, kad finansinio užstato gavėjo (taip, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatyme) teisių neriboja JANĮ nuostatos, kuriomis įpareigojama stabdyti išieškojimą iš komercinio subjekto turto, teismui priėmus pareiškimą dėl nemokumo bylos iškėlimo (JANĮ 19 straipsnio 5 dalis), ir draudžiama įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti nemokumo bylą iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą arba nutraukti nemokumo bylą įsiteisėjimo dienos vykdyti pinigines prievoles, išieškoti skolas ir atlikti vienaarūšių reikalavimų įskaitymus (JANĮ 28 straipsnio 1 dalies 1–3 punktai), nes JANĮ 1 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad šis įstatymas taikomas tiek, kiek jis neprieštarauja Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymui.

Taigi, finansinio užstato gavėjas gali nusirašyti visas jam įkeistas lėšas vien dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo, o tai gali turėti esminę reikšmę komercinio subjekto galimybei atkurti savo mokumą ir atgaivinti verslą restruktūrizavimo būdu.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. liepos 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-662-910/2025](#)

Dėl laikinųjų apsaugos priemonių instituto poveikio restruktūrizavimo byloje tvirtinamam materialiniam reikalavimui

Atskirajame skunde keltas klausimas dėl galimybės kreditoriui skaičiuoti palūkanas už laikotarpį, kai galiojo pirmosios instancijos teismo pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės, draudžiančios skaičiuoti netesybas ir palūkanas už prievoles, atsiradusias iki teismo nutarties iškelti nemokumo bylą įsiteisėjimo dienos.

Atsižvelgdamas į laikinųjų apsaugos priemonių, kaip procesinio teisinio instrumento, prigimtį bei tikslus, LApT pripažino, kad procesinio pobūdžio dokumentu – nutartimi taikyti laikinąsias apsaugos priemones – šalių materialieji teisiniai santykiai negali būti modifikuojami, dėl šių teisinių santykių negali būti nusprendžiama iš esmės. Todėl taikant laikinąsias apsaugos priemones negali būti nuspręsta dėl šalių materialinių teisinių santykių ir iš jų kylančių tarpusavio reikalavimų apimties.

Atitinkamai, pirmosios instancijos teismo nutartimi pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės negali apibrėžti ir nustatyti kreditorės materialiojo reikalavimo, kildinamo iš paskolos sutarties, bendrovei apimties bei dydžio. Laikinosios apsaugos priemonės, taikomos kaip CPK nurodytos procesinės priemonės, skirtos procesiniams tikslams, nepaneigia kreditoriaus

materialiųjų teisių, todėl finansinio reikalavimo tvirtinimo klausimas galimas tik teismo procesiniu dokumentu, kuriuo išnagrinėjamas ginčas dėl finansinio reikalavimo esmės (materialinis teisinis reikalavimas), o procesinio pobūdžio nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių materialinių teisių santykių nemodifikuoja.

Taigi, pirmosios instancijos teismas turėjo teisę patvirtinti finansinį reikalavimą dėl palūkanų, nes tai yra materialinis teisinis reikalavimas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. liepos 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-650-1097/2025](#)

Dėl kreditoriaus reikalavimų tvirtinimo įkaito davėjo restruktūrizavimo byloje

Nemokumo byloje privalo būti tvirtinami visi kreditorių, kurie turi vykdytiną reikalavimo teisę ir yra pateikę prašymą JANĮ nustatyta tvarka, reikalavimai, nepriklausomai nuo prievolės kilmės ar finansinių bei ekonominių ryšių su kitais juridiniais asmenimis. Tačiau kreditoriaus reikalavimo patvirtinimas nereiškia besąlyginio jo patenkinimo, nes reikalavimo vykdymo apimtis bus kontroliuojama restruktūrizavimo procese, atsižvelgiant į restruktūrizavimo proceso eigą.

Aptariamoje byloje LApT nustatė, kad pagrindinis skolininkas neįvykdė prievolių, kurių įvykdymas buvo užtikrintas kito asmens nekilnojamojo turto įkeitimu iki restruktūrizavimo bylų pagrindiniam

skolininkui ir įkaito davėjui iškelimo. Dėl to įkaito davėjas nuo pagrindinio skolininko prievolių neįvykdymo dienos tapo kartu su pagrindiniu skolininku subsidiariai atsakingas. Kadangi įkaito davėjo atsakomybė kilo hipotekos sandorių pagrindu, įvykus tiek įstatyme, tiek hipotekos sutartyse nustatytoms aplinkybėms, dėl to kreditorius turi vykdytiną reikalavimo teisę į įkaito davėją.

Kreditorius, prašydamas patvirtinti tapačius reikalavimus pagrindinio skolininko ir įkaito davėjo restruktūrizavimo byloje, pasinaudoja įstatymo suteikta kreditoriaus apsauga iš abiejų bendraskolių reikalauti prievolės įvykdymo.

LApT pažymėjo, kad, patvirtinus restruktūrizavimo planą pagrindinio skolininko byloje, gali susiklostyti situacija, kai pagrindinio skolininko prievolės kreditoriui bus modifikuotos. Kreditoriaus galimybę gauti reikalavimo patenkinimą apibrėžia restruktūrizavimo planas, o ne kreditoriaus reikalavimo patvirtinimo faktas restruktūrizavimo byloje. Taigi, kreditoriaus teisinė padėtis įkaito davėjos restruktūrizavimo byloje gali kisti, atsižvelgiant į pagrindinio skolininko restruktūrizavimo bylos eigą, restruktūrizavimo planą ir jo vykdymą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugpjūčio 4 d. nutartys civilinėse bylose Nr. [e2-687-790/2025](#),

Nr. [e2-688-790/2025](#) ir 2025 m. rugpjūčio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-721-407/2025](#)

Dėl sankcionuoto asmens teisės dalyvauti ir įgyvendinti turimas kreditoriaus teises bankrutuojančios bendrovės kreditorių susirinkime

LApT nurodė, kad kreditoriaus, kuris įtrauktas į Reglamento (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių Baltarusijai ir jos dalyvavimo Rusijos agresijoje prieš Ukrainą I priedo sąrašą ir kuriam taikomos finansinės sankcijos, balsavimo teisė priimant sprendimus, susijusius su bendrovės turto perdavimu (perleidimu), turi būti ribojama, nes jų priėmimas gali turėti įtakos kreditoriaus reikalavimų apimčiai.

Teisės balsuoti kreditorių susirinkime ribojimas savaime nepaneigia kreditoriaus teisės JANĮ nustatyta tvarka gauti lėšas už realizuotą turtą, tačiau tik tuo atveju, jeigu jam bus panaikintos taikomos sankcijos ir (ar) nesant kitiems pagrįstiems ribojimams jas gauti.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugpjūčio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-718-934/2025](#)

4. VIEŠIEJI PIRKIMAI

Dėl perkančiosios organizacijos įgaliojimų savarankiškai atlikti tiekėjo atitikties nacionalinio saugumo interesams vertinimą

Perkančiosios organizacijos pareiga priimti teisėtą ir pagrįstą sprendimą atmesti tiekėjo pasiūlymą nereiškia, kad ji įpareigojama pati savarankiškai įvertinti ir patikrinti informaciją, ar atitinkami subjektai turi interesų, galinčių kelti grėsmę nacionaliniam saugumui. Funkcijos įvertinti, ar egzistuoja duomenys, galintys patvirtinti didėjančią riziką ar esančią grėsmę nacionaliniam saugumui, priskirtos ne perkančiajai organizacijai, o kompetentingoms institucijoms. Perkančiųjų organizacijų sprendimai dėl pasiūlymų atmetimo priimami pirmiausia remiantis būtent kompetentingų institucijų turima informacija, o pačių perkančiųjų organizacijų galimybės surinkti ir patikrinti informaciją, ar atitinkami subjektai turi interesų, galinčių kelti grėsmę nacionaliniam saugumui, yra ribotos. Perkančiajai organizacijai, kuriai suteikta teisė priimti sprendimą dėl pasiūlymo atmetimo, nėra suteikta įgaliojimų savarankiškai atlikti tiekėjo atitikties nacionalinio saugumo interesams įvertinimo, o priimdama aptariamą sprendimą perkančioji organizacija vadovaujasi kompetentingų institucijų

turima informacija apie tiekėjo interesus, galinčius kelti grėsmę nacionaliniam saugumui.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. rugpjūčio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-394-370/2025](#)

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, sudarytos tik siekiant informuoti. Apžvalgoje naudojama Artūro Jendovickio nuotrauka.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. 0 706 63 685
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2025 m.